

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice številka 15. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inzerati: šeststopenjska petiti vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Volja za Ljubljano v upravnishvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 60 kr., na mesec 60 kr., pošiljatev na dom volja mesečno 9 kr. več. Po pošti volja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrt leta 3 gld. 60 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 215.

V Ljubljani v torek, 22. septembra 1885.

Tečaj II.

Združena levica †.

21. septembra.

Jutri se prične novo zasedanje državnega zbora. Z vseh strani dobajajo zastopniki raznih avstrijskih narodov v blestečo carsko stolnico, parlamentna palača, ki je toliko mesecev stala prazna in zapuščena, se je zopet oživela, novo izbrani poslanci hodijo ogledavati si svoje sedeže, starejši pak se med seboj nazdravljajo ter se živahno razgovarjajo o politični situaciji — z jedno besedo, počitnice so nehale tudi našim državnikom in onim, ki bi se radi prištevali tej izvoljeni družbi. Čas je napočil odmerjenemu delu in trudu, morda tudi ostremu strankarskemu boju!

Stopimo v zbornico, ne bodemo je več našli tako, kakor smo jo bili zapustili koncem aprila. Nimamo v mislih onih sprememb, katere so običajne pri vsakih novih volitvah. Čisto naravno, da pogrešamo tega ali onega starega znanca med novo izvoljenimi poslanci, da vidimo sem ter tja nove prikazni na onih sedežih, kjer so še pred meseci posedali, govorili ali — modro molčali njih čestiti predniki. To nas nikakor ne moti, toda nekaj drugega nas zbada v oči. S površja namreč zginila je cela stranka, „Združene levice“ ni več med nami, minulo soboto so jo pokopali in preslavna korporacija, odsek petindvajsetih, ji je bil zapel ginljivo nagrobno!

Kako je prišlo do tega prevrata? Uže pred meseci, takoj po strankarskem shodu levičarjev, stavil je „Ljublj. List“ diagnozo, da bode v opoziciji skoro gotovo nadvladalo skrajno nemško

krilo. Nekaterim hujskačem se je v istini posrečilo, razdražiti malo razsodno nemško maso zlasti v severnih pokrajinah. Spravili so na noge pot. pežljivega nemškega filistra, in le-ta je tako silno imponiral starim in starikavim voditeljem, da so bili naposled prisiljeni, zatajiti svoje boljše pričanje ter kolikor toliko udati se navalu umetno razdraženega javnega mnjenja. To so pač takoj sprevideli, — in kako bi bilo kaj drugega pričakovati od izkušenih politikov *Herbstove* in *ChlumECKY-jeve* baže? — da vsaka razdvojitve opozicije neizmerno koristi toliko sovraženi večini. Tudi to jim je po vsem jasno, da je stranka izgubljena, ako pride na dan z nazori, kakor jih proglašata dan za dnevom *Knotz* in *Strache*. Žrtvovali so tedaj staro firmo, ponosni naslov „Združene levice“ moral je v prašni kotiček, in da potolaži radikalne tevtonske gromonosce, stavil je plem. *Plener*, mož, ki vedno še hrepeni po ministerskem naslanjaču, v seji odsekovi predlog, naj se opozicija odslej zove „Nemško-avstrijska stranka. Zamán! Zastonj se je za ta pridevek potezal celo oni *Tomašček*, ki je nekđaj v zbornici bil javno naglašal svojo malorusko narodnost. V izrazu tičala je besedica spominajoča na Avstrijo, in uže ta malostna, morda nepreodkrita koncesija avstrijskemu domoljubju razsrdila je naše „Mladonemce“. V njihovem imenu oglašil se je znani kolovodja nemškega „Schulvereina“, dr. *Weitlof*, ter predlagal, naj se novorojeno dete le krsti na ime „nemška stranka“. Res je, da predlog ni obveljal. Res je, da je v odsekovi seji 19. septembra bilo 14 odbornikov za *Plenerjevo*, le 11 pa za *Weitlofov* nasvet. Ali s

tem stvar še ni dognana. Čisto nič ni slišati, da bi pristasi „*der schärferen Tonart*“ takoj se bili podvrgli sklepu večine. Stoprav danes se bode pri občnem shodu opozicijonalcev naslov določil celi stranki, in prav verjetno je, da se uže pri tej priliki razkroje vrste naših protivnikov.

In, recimo tudi, da ne pride do katastrofe, da se za sedaj prt ne prestriže med *Pickertovimi* privrženci in zmernejšimi nemškoliberalnimi elementi — ali bode sploh mogoče, zalepiti zevajočo razpoklino? Čudna gospóda pač v protivnem taborji! Koliko grenkih smo morali požirati, kako so pisarili porogljivo in sarkastično o gotovem razpadu naše desnice, ker sta *Lienbacher* in *Zallinger* skušala frondirati in ker se je po nepotrebem govorilo in razpravljalo vprašanje samostojnega „jugoslovanskega kluba!“ In dandanes? Navzlic vsem zaprekam, navzlic vsem osebnim težnjam in antipatijam je večina dandanes bolj utrjena in uređjena, nego je bila kedaj. Opozicija pa, ki sama sebi prisvaja izključno zmožnost, vladati državo našo, ki je kar v najem vzela častni naslov „državne“ stranke — ona se krha in kruši nad golim imenom! Odseku petindvajsetih se je bilo naročilo o svojem času, da sestavi skupen program, kateri se bode mogel smatrati kot pravna podlaga celi manjšini. Do tega ni prišlo, še razgovarjali se niso o oni čarobni formuli, katera bode mogla pod en klobuk spraviti v nebo kipeči tevtonizem onih prerokov Severnega Českega in *Scharschmidovo* uglajenost, nobeno načelno vprašanje ni bilo na dnevnem redu, in glej! uže pri nedolžnem naslovu se niso mogli zjediniti!

Listek.

Prokleta!

(Roman. Spisal Emile Richebourg; po E. Vacanovi predloži pristo poslovnenil Janko Loban.)

(Dalje.)

Po kratkem premolku vzdigne *Mellier* zopet glavo. „Dobro je,“ povzame posestnik, „ne govoriva več o tem dalje! Jaz nosim svoje gorje sam za-se! Pa ti si mi naredil ponudbo in lahko zahtevaš odgovora. Bodi tako dober ter daj poklicati *Rouvenata*!“

Parizel se je obotavljal. Vedel je, da mu namera spodleti, ko hitro se *Mellier* pokaže neutrálnega. Vedel je, da je *Rouvenat* edina ovira njegovim sebičnim nakanam, in zaradi tega ga je črtil iz vse svoje duše. Navzlic temu ni še obupal. Imel je, kakor njegov sin, „železno glavo.“ Če bi se skušala z *Rouvenatom*, imel bi sicer prednost pred njim, namreč tako prednost, kakeršno ima malopridnež nasproti poštenemu človeku!

Rouvenat pride na povelje *Mellierovo*. „*Pierre*!“ ogovori ga posestnik. „*Parizel* mi baš pravi, da je njegov *Fran* smrtno zaljubljen v *Blancheo*: ter da jo želi poročiti. Odgovori mu na to!“

Na obličji *Rouvenatovem* se pokaže najglobokejše zaničevanje. Vkljub temu pa reče mirno: „Na to lahko odgovorim gospodu *Parizlu*, da je v tem obziru izgubil čas in besede.“

Oče lepega *Frana* zatrepče od jeze. „Jaz pa vender mislim, da moj gospod sin. . .“ — „Vaš gospod sin,“ nadaljuje *Rouvenat* porogljivo, „naj si poišče žene, kjer mu drago. Gospica *Blanche* pa ne bo nikoli njegova, slišite, nikoli!“ — „Čuvajte se, gospod *Pierre Rouvenat*!“ zavpije *Parizel* razljučen, pozabivši navadno svojo sladko govorico. Stari služabnik uporno pogleda *Parizla* ter sklenivši roke čez prsa, reče: „Mene ni še nikdar plašilo kako žuganje!“

Parizel se postavi, kakor da bi hotel skočiti v *Rouvenata*; toda kmalu se premaga ter nadaljuje s sladkim svojim glasom: „Gospica *Blanche* je vender uže dovolj stara za zakon, in zatorej mislim, da je moja ponudba premisleka vredna, ako morda niste sklenili, da ima ostati *Blanche* „zarjavela d'vičica.“

Rouvenatu se ni vredno zdelo, da bi mu odgovoril.

„Na vsak način bi bilo prav,“ nadaljuje *Parizel*, „da v tem obziru povprašamo tudi gospodičino *Blancheo* samo!“ — „Vi tedaj hočete vedeti

njen odgovor, gospod *Parizel*?“ povpraša *Rouvenat*. „Dobro, to se kmalu zgodi!“

To rekši hiti iz sobe ter zakliče kolikor more: „*Blanche! Blanche!* . . .“

Mlada deklica prihiti. Zdajci ugleda *Parizla* in *Rouvenata*, ki sta si stala drug drugemu nasproti in posestnika, slonečega v naslonjači. Misleč, da se je poslednjemu kaj prigodilo, hiti k njemu ter vikne: „Oče, ljubi oče, kaj pa imate?“ — „Nič, otrok moj,“ odgovori starček smehljaje se. Na to jo potegne ná-se ter poljubi na čelo. „Uboga moja mala, ona trepeče po vsem životu.“ — „Prestrašila sem se bila, misleč, da ste bolni. Pa gospod boter me je vender klical; čemu li?“ — „To prašaj njega.“

Deklica se obrne k *Rouvenatu*.

„*Blanche!*“ reče ta. „Stvar se tiče neke ženitne ponudbe. Gospod *Parizel* snubi te svojemu sinu.“

Mlada deklica prebledi. „Povej gospodu *Parizlu* sama, če ti je ponudba draga.“ — „Pa saj jaz se nečem možititi, ne, nečem se! . . .“ kliče deklica vsa zmedena s solznimi očmi opirajoč se na *Rouvenata*, kakor bi pri njem iskala pomoči.

Rouvenat pa spregovori mrzlo: „Zdaj veste, pri čem da ste, gospod *Parizel*.“ Potem pelje mlado

Prav, popolnem prav ima „Neue freie Presse“, ako v včerajšnjem uvodnem članku bridko jadikuje nad nespametnostjo in politično nezrelostjo lastnih pristašev. Uže dolgo je tega, da nismo z enakim veseljem čitali kako izjavo v protivnem časopisju. Toda, če so elegije glavnega nemškega glasila opravilene — in do duše smo uverjeni, da so — kedo nam more potem očitati, ako se tudi mi z neko naravno, dasi ne krščansko škodoželjnostjo oziramo po zanimivem prizoru, kateri se razodeva v — razpadajoči levici?!

Ni je več, združene leve, in po našem mnenju se tako kmalu tudi ne bode izbudila iz smrtne spanja. Izvrstne sobojevnike našli smo v protivnih vrstah, in v istini, sila nespretno morajo postopati naši poslanci, ako hočejo spriditi to, kar so nam na korist bili dovršili — gospodje na skrajnem levem krilu!

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Delegacije sešle se bodo v slednjih dnevih oktobra na Dunaji v posvetovanje. Natančno se določi dan shoda še le pri ministerskih konferencah, katere se imajo vršiti ta teden.

„Gazeta Warszawska“ priobčuje razgovor jednega svojih sodelavcev z dr. Smolko. Dr. Smolka se je izjavil, da hoče zopet prevzeti predsedništvo državnega zbora ter da hoče vsem strankam dajati vedno jednako govorniško svobodo; kajti vladi in avtonomistom je na tem ležeče, da se ohrani državni zbor popoln. Če bi pa levica hotela zlorabiti to svobodo, morali bi se zbornični zakoni poostri.

Tuje dežele.

Med papežem in Nemčijo obstojé še vedno napete razmere. Pruska vlada zavrgla je predloge vaticana gledé izvolitve naslednika za izpraznjeno škofovsko mesto v Poznanju, istotako gledé vprašanja o duhovniškem odgojevanju v semeniških.

Rusija namerava po zimi l. 1886 prirediti splošno ljudsko štetev. Izdelal se je za to uže načrt, kateri se predloži državnemu zboru, da ga pregleda.

Iz Varšave se poroča, da so se nekatera dovoljenja ruskih oblastev za ustanovitev novih tovarn ali njih razširjenja ustavila ter se guvernerjem naročilo, naj se v takih zadevah poučijo prej v Petrogradu. To se je baje zgodilo zaradi tega, da bi se zabranilo naseljevanje tujih, osebno nemških obrtovalcev.

O špansko-nemškem sporu ni danes posebnih poročil. Vsi listi zatrjujejo, da se vsa zadeva reši mirnim putem, in izražajo ob enem z mirnim poravnanjem popolno zadovoljnost.

Iz Madrida se zopet poroča, da je tamošnje prebivalstvo zeló vznemirjeno, ker je prišlo iz Berolina poročilo, da Nemčija ne odstopi od svojih pravic do Karolinskih otokov. Da se Nemčija ne bode kar tja v en dan udala španskim zahtevam, je bilo pač pričakovati. Vender se zaradi tega ni bati, da bi se zadeva ne rešila mirnim pôtém. Španija bode pač morala pohlevna biti v svojih zahtevah.

Angleški bivši premier Gladstone izdal je minoli petek volilni oklic, v katerem pojasnjuje njegovega kabineta politiko gledé Črne Gore, Grške, Afganistana, Indije, južne Afrike in Egipta ter konečno izraža nadejo, da se bode Anglija umaknila iz Egipta, koj ko bode to možno brez škode angleški časti. Gladstone je odločen nasprotnik aneksije Egipta. Angleška politika v Egiptu je napačna. Najbolje bi bilo, da se jej kmalu stori konec.

Dogovarjanja posebnega angleškega poslanika Drummonda Wolffa s sultanovim pooblaščencom se kaj počasi razvijajo. Do zdaj ne more se pokazati še na nikak vspeh.

Razne vesti.

— (Ljubezniv ropar.) V Kavkazu nahaja se ropar, ki je za vso odotno okolico, zlasti za popotne ljudi velik strah. Vsi poskusi od strani oblastnij, ujeti ga, bili so do sedaj zamán, in to delalo ga je čedalje predrznejega. O jednem zadnjih njegovih činov pripoveduje časopis „Moskovskija Vedomosti“ sledeče: „Slikovita gorska cesta, ki pelje od Delifhana v Tiflis, se pri Vritapi najedenkrat hudo zakrivi. Tukaj nastanil se je ropar in je vsacega posameznega potnika, ki na tak napad ni bil pripravljen, lahko razorožil ter ga premagal. Tako posrečilo se mu je pred kratkim jeden dan 150 popotnikov uloviti. Za življenje se ni bilo nikomur bati, kajti krvoločén ta ropar ni, pač pa mu je moral vsak svoje imetje izročiti, in sicer ne samo denarja, ampak tudi druge dragocenosti. Pri tem svojem opravilu pa je ropar poln humorja. Erivanskemu presikovalnemu sodniku, ki ga je tudi dobil v svojo pest, odvzel je 350 rubljev in pa njegovo srebrno tabačnico, a dal mu je svojo uže obrabljeno papirnato nazaj „za spomin“. Nekemu vojaškemu sodniku zaukazal je, da naj sleče svojo uniformo, v katero se je potem sam oblekel in je ves ponosen v nji sem in tja korakal. Ko je prišel večer in so bili vsi potniki uže oddali svoje dragocenosti, obrne se ropar k njim ter jih nagovori: „Gospoda moja, zdi se mi, da boste za vašo pot denarja potrebovali. Kolikor meni dopuščajo sredstva, vam rad pomagam!“ Na to dal je vsacemu ujetniku od več sto odvzetih jim rubljev po dva rublja nazaj ter jim je še rekel: „Sedaj ste prosti. Na svidenje! Če hočete, pošljite cel polk kozakov proti meni — dobili me ne bodo!“

deklico k vratom, ki so bila ostala odprta, ter jej reče: „Le pojdi v svojo sobo, draga moja. Mi te nemamo česa več vprašati.“

Blanche se odstrani. Zdaj se obrne Rouvenat k Parizlu govoreč: „Vi imate brez dvojbe še mnogo govoriti z gospodom bratrancem svojim. Jaz vas nečem motiti. Da ste mi zdravi, gospod Parizel.“ S temi besedami sledi Blanche-i.

Oče lepega Parizla je gledal pesti stiskajoč in jeze se peneč za odhajajočim. „Le počakaj!“ to ste bili edini besedi, ki ji je za njim zamrmral!

17.

Četrť ure kasneje srečal je Parizel svojega sina, ki je pred pristavo hodil gori in doli.

„Vidim ti na obrazu, da sva propala“, reče Fran. — „Da, same jeze bi počil! Če tega prokletega Rouvenata kje na samem dobim, ne vem, kaj se ž njim zgodi!“ — „Tudi jaz ga sovražim, in morda še bolj nego li ti!“ reče Fran zamolklo. — „Dokler bode živel ta človek na pristavi, ne doseževa nič. Stari Mellier je samo še truplo brezi duše, avtomat, ki ga vodi Rouvenat. O, ta človek ima skriven načrt, ki ga prikriva celemu svetu, celo Mellieru! Kaj li hoče? Česa čaka? Česa se nadeja? Morda želi naju izdediniti?“

— „Tako se vsaj zdi.“ — „Da, in to na korist male Blanche-e! Ona mu je vse! K sreči me je Mellier zagotovil, da neče delati testamenta. Na hčerko Jean Renaudovo se tudi ne smeva zanašati, kajti ona te ne ljubi!“ — „Pa jaz jo ljubim!“ — „Ko hitro nama ona ne bode več sredstvo v dosego najinega namena, moraš opustiti misel na njo. Ko postaneva enkrat gospodarja na Seuillonu, potem bova uže videla... In, če bi tudi drugače ne šlo, pomisli, ona je šibka deklica, in ti si močan hrust... Narediš jo lahko za svojo ljubovnico... Razumeš li?“ — „Da,“ odgovori Fran tresoč se. Stari se je pa grdo smijal. Zdajci odideta oba drug poleg drugega iz vrta ter dospeta v gozdič. — „Pojdi z mano!“ reče stari Parizel ter pelje svojega sina skozi goščavo do kraja, kjer je bil gozdič malo razredčen. „Tukaj lahko govoriva, ne da bi naju kaj motilo.“ In res, vladala je tu grobna tihota. „Le-sim ne dohaja živ krst, razen kadar so lešniki zreli“, povzame Fran. — „Nu, letos jih bova, tega se nadejam, skupno brala!“ zavrne stari skrivnostno.

Mladenič ga zvédavo pogleda.

„Rouvenat nama je na poti“, zašepeč stari, „Rouvenat mora izginiti!“

Domače stvari.

Tiskovna pravda „Slovenskega Naroda“.

V Ljubljani, 21. sept.

Porotna dvorana je polna občinstva. Sodišču predseduje deželne sodnije predsednik gosp. Kočev ar, glasovalci so gg. deželne sodnije svetovalec Ledenic in dež. sod. tajnik Tomšič. Zastopnik tožitelja gosp. Matije Jonkota, deželnega poslanca, župana in posestnika v Boven (Flitsch) na Goriškem, je advokat doktor Suppan; poleg njega se je vsedel deželni poslanec gosp. Jonko, uže star mož, kateri je odlikovan od cesarja z zlatim križem za zasluge Zatoženi urednik „Slovenskega Naroda“ gosp. Ivan Železnikar ima prostor v sredi dvorane pred mizo, postavljeno nasproti sodnikom. Zagovornik mu je koncipijent dr. Zarnikovo pisarne gosp. dr. Hrašovec. Kot porotniki so izzrebani gospodje: Trček, baron Lazzarini, Soss, Urbanc, Hafner, Wakonigg, Okorn, Kuncič, Žitnik, Jančar, Fingšgar in Lavrič.

Zatožba se glasi na pregrešek razžaljenja časti, povzročeno po dopisu „Od slovenske meje“ v št. 11 z dné 15. januarja 1885.

V tem dopisu se g. Jonko natolcuje raznih sobičnih, nepostavnih, celó umazanih dejanj. Očita se v tem dopisu, da je despot, tiran, da nima razuma o 7. zapovedi in 3. v nebo upijočem grehu. Na dalje se glasi v dopisu: „Bila je dražba praškemu židu na korist. A Matija dé: čemu bi žid dobil, kar tiče nam. Gré, od pravi z zvijačo one, ki so bili namenjeni k dražbi, čaš: jaz kupim tako vso reč za majhino ceno. Mislim tu vse govore, ki so bili navstali, da so videli Matijo nekđaj tčati pri svojih kupčijskih knjigah doma, ko je v resnici bil v mestu, potlej odstopim M—ovi ženi vse za tisto majhino kupnino. In res odstopili so drugi zaradi tega od dražbe Vse blugo je bilo v vrednosti 400 gld.; Matija pa ga dobi za 55 gld. po zvijači. A ko mu ponudijo 55 gold., kakor je bilo določeno, zapiše mož na mizo s kredó 400 gld., ako hočeš imeti krave.“

Potem se tožitelju očita, da postopa kot župan samovoljno: „Matija je tudi župan — po volji sužnjev! V svojem uradu je samosilnik. Kar reče, to mora veljati! Občinski red je njemu smola, če mu stoji na potu! Sužnji morajo voliti tiste, ki jih on narekuje; obsedeti, če on reče, ustati, če on veli. Da je glasovanje njim v škodo, o tem ne vedó, ali pa ne smejo vedeti! Kder mu ne glasuje po volji — in je njemu v pesteh, tega kliče tretjega dne pred sodnijo: Plačaj, kar si dolžan! (Tudi pri pri sodniji mož ne more zatajiti svojega značaja: Česar posoda v sebi preveč ima, to iz nje kipi, iz nje vrvra.)“

V dopisu se dalje toži, da večkrat ni po 7 mesecev občinskih sej, zaradi česar so se podajale prošnje do glavarstva. Matika Jonko da sploh postopa samovoljno kot župan Na dalje se čita v dopisu: „Matija je tudi poslanec! Saj je tudi Poncij Pilat prišel v Vero: Se

Fran se strese. „Tudi jaz sem uže mislil na to“, reče. „Pa kako bi se stvar izvršila?“

Stari pomaje z ramo. „Vsako sredstvo je dobro, kadar se človek hoče znebiti neprijatelja. Počakati morava le, da se nama ponudi priložnost.“ — „In, če se nama nobena ne ponudi?“ zašepeče mladenič. — „Potem si pa morava samá priliko narediti!“ zaheheče se stari. — „To je pa teško“, zavrne Fran. — „Tako govorijo le mehkužneži!“ jezi se stari. „Rouvenat je najin sovražnik, on ovira najine načrte; zato mora strani! Potem bodeva gospodovala Jacquesu Mellieru; hči Jean Renaudova postane tedaj z lepa ali z grda tvoja žena, in premoženje Mellierovo pripade nama! Saj je imava tako rekoč uže v rokah! Ali naj bi je pustila, da se nama izpuli? Nikakor! To bi bilo preneumno! Opetujem ti: Rouvenat je nama edina ovira, in zato mora Rouvenat umreti!“ — „On ima trdo bučo in je žilav kakor mačka!“ zamrmrá Fran. — „Ti govoriš, kakor bi ne bilo v reki globočin, v katere slučajno lahko štrbunkne. Pa, ali ne pride li lahko na deželni cesti pod težak voz? Če zleze v prihodnjih dneh na črešnjevo drevo, da bi Blanche-i nabral prvih črešenj; ali se ne zlomi pod njim lahko veja? Če dremlje na klopi; ali ne lahko krovce pade na njegovo glavo?“

ve, takratne politike volilnega odbora si ne moremo raztolmačiti. Kako da je mogel in moral priporočiti tega kandidata! Ali ima Matija morda res belo obleko, kakor so jo imeli nekdanji rimski kandidati — ki so se ponujali v kako dostojanstvo? Disciplina — pravite — volilna disciplina: treba, da se podredite, udaste zaradi višjih ozirnov? Dobro, a mi pravimo: volilni odbor naj ne vsiljuje takih kandidatov, katerih ne moremo voliti brez — samomora! Naj nas ne sili, da bi sami sebi nastavili nož na grlo!

Nu s kratka: Matija J. je bil voljen! Podali smo bili potlej protest zoper to volitev — glasovi so se kupovali po 3 do 5 gld.; dokazali smo bili, da so takrat volili tudi taki, ki neso imeli volilne pravice! Zastonj! In zdaj Matija krémari — dere kozličice in — župani in prvakuje in — poslančuje!

Iz njegove junaške, viteške prsi diči križec za zasluge — o, bridke ti tuge! Čudo, da ga neso deli za barona — takega on bi želel — lona! Oj, ti nesveti svetniki!

Dosti! Iz tega vidite, da se tudi pri nas nekam čudno deli — pravica. Hoteli smo to povedati zaradi občne blaginje: da bi se tako morda odprla oči našemu ljudstvu, posebno volilcem, da bi spoznali svoje prijatelje in dobrotnike. (Matije samega ne spreobrne več živ krst — bil bi čudež!) Volilnemu odboru pa želimo malo več razsodnosti in obzirnosti!

Bog nam daj res novo leto! Bog nas reši te móre — čuvaj nas brezstidnih, breznačajnih, brezvestnih oblastnikov, kojih ne moremo spoštovati, kojih ne moremo pogledati, niti se jih spominati, da bi morali poluglasno reči: pfuj! sram te bodi! Hvala Bogu, pa še nismo vsi prodani, da se nam ne tresajo še vsem hlače pred Matijo, da se niti sodnije ne plašimo v tej zadevi.

Prebrana zatožba v nemškem jeziku naslanja se na priobčeni dopis. Prebrala se je potem tudi v slovenskem jeziku, ker je to porotnik zahteval.

Zatoženi urednik „Slovenskega Naroda“ gospod Ivan Železnikar je 45 let star in je, kakor izpove, zaradi prestopka tiskovnega zakona bil štirikrat kaznovan.

Dopis je dobil uže sredi decembra l. l., a ga ni hotel vzprejeti, ker se je hotel poučiti o istinitosti istega. A poslej ga je vzprejel, preuredil in sploh popravil tako, da ni nikjer brati ime gosp. Jonkote. Priče so mu obljubile dokaz resnice, tega tedaj nastopa, a pisalca dopisa ne pove in prevzame vso odgovornost za dopis.

Predsednik sodišča gosp. Kočvar opomni, da je dopis pisan tako, da vsak, kateri pozna gosp. Jonkoto, zaznati mora, da je proti njemu naperjen, sosebno, da so ga morali umeti prebivalci Soške doline in v Bovcu.

Prva priča, katera se zasliši, je 39 let stari Anton Kravanja, rojen v Bovu, kateri sedaj po svetu potuje z raznim blagom, prej pa je bil občinski

Koliko je priložnostij! Ko hitro se nama ponudi katera, treba delati brzo in odločno! Človek mora imeti mrzlo kri, mora biti držan in spreten; razumiš li, dečko?

„Bova videla, kaj se dá narediti,“ zamrmra Fran zamolklo. — „Jaz zapustim danes zvečer prstavo, pa daleč ne pojdem. Nobeden me ne pozna v tem kraju, lahko ostanem v Artemontu ali kje drugje. Imam tisoč frankov v žepu, katere mi je Mellier posodil „na račun“ pripadajoče mi dedščine. S tem denarom lahko čakam prilike. Midva pa se ne smeva videti. Sicer hočem si dati drugo ime. Previdnost je mati modrosti. Ako me pa potrebuješ . . . nu, pa saj danes zvečer predno otidem pogovoriva se še o nekem sredstvu, kako bova skupno delovala.“

Zapustivši gozdnič stopita zopet na plano. Deset korakov pred njima pokaže se kuštrava, blede, strašno suha ženska, prihajajoč iz goščave, v kateri je počivala. Nje pogled se je čudno svetil. Roke razprostré proti nebesom ter tožno zamomlja: „O koliko hudobnih ljudij je pač na svetu!“

Oba Parizla se v tem približata pristavi. Ileta mimo pastirjeve kočice. Sedanji pastir seuilonske pristave je bil neoženjen Alzačan. Uče

sluga in potem občinski tajnik v Bovcu, s katerega mesta ga je gosp. župan Jonko odstavil. O dopisu proti gosp. Jonkoti pravil mu je Anton Doljava, krojač v Bovcu, in ga naprosil, naj mu nekaj iz istega prepíše, ter mu tudi pripovedoval, da pride ta dopis v „Slovenski Narod“.

To je bilo pred novim letom 1885 in naročilo se mu je, naj molči in Jonku nič ne pove. Ali je dopis resničen ali ne, tega ne more povedati, kajti dalj časa ga ni bilo doma.

Zagovornik dr. Hrašovec pričó opomni, da je pisal o Jonkoti neprijazno pismo.

Priča odgovori, da je bil jezen, ker je bil iz službe odpuščen. Župan Jonko mu je rekel, da ga bode odpustil, ker mu napravlja vse dopise napačno. Tako mu je naročil napraviti prošnjo, da bi se pašniki razdelili, a on je napravil ravno nasprotno prošnjo, da bi se združili.

Druga priča, katera se zasliši, je 46 let stari krojač Anton Doljava iz Bolca, mož srednje postave. Kupil je od g. Jonkote za 240 gld. posestvo svojega očeta, katero mu je omogočilo, da je postal Tone Doljava celó občinski odbornik. A ko je g. Jonko, vednega zabavljanja v občinskem odboru in v javnem življenju od strani mogočnega krojača bolskega gosp. Toneta Doljave bil sit, je zahteval, naj Doljava plača kupnino uže pred letom zapadlo, tedaj je razgreló se srce krojača in nasprotovati pričel je svojemu dobrotniku Jonku na vseh krajih in potih. Vse kar mu je bilo izza več let znano raztresel je v dopis „Slov. Narod“ in to hoče danes dokazati pred sodnijo. Priča pripoveduje, da je g. Jonko baje pretepal svoje sestre hčer, kar je priča, ker je v hišo dohajal, kakor pravi, videl.

Priča pravi dalje, da po njenem mnenji gospod Jonko zaradi tega nima pojma o 7. zapovedi božji, ker je računil sam, kar je hotel na obrajtovanji z dolžniki; le ti so pa vse odobraval. Nek praški žid, ime se pri obravnavi ni izvedelo in tudi priča nam ni mogla z istim postreči, prodal je pri javni dražbi neko posestvo, a gosp. Jonko je je kupil, ko je baje odpravil navzoče sodražitelje za 55 gld., potem pa hotel imeti 400 gld. in ker ni hotel plačati dotičnik zahtevane svote, odpeljal je živino. Pri občinskem odboru je moralo vse veljati, kar je gosp. Jonko rekel, drugače je takoj proti dotičniku vložil tožbo; vodo občinsko napeljal si je gospod Jonko v svoj vrt; z občinskimi ploščami si je baje zidal ograjo svojega vrta.

Na predsednikov opomin, da je Jonko, ko je pričó posest prodal, vendar skrbel za koš, hrano in celo pogreb njegove matere ni zahteval, da mora priča materi dati tudi 200 gld. denarja, da tedaj gosp. Jonko ni tako trd človek, na ta opomin ne vé priča odgovora.

Tudi sklepe občinskega zastopa ni g. Jonko izpeljal, kozam privoščil je proti sklepom občinskega zastopa bolskega preveliko svobodo, da so škodo napravljale in ni se hotel ozirati na ponovljene sklepe

nekoliko nočij ni spal doma, ker bil je čas, ko je čreda na planem se pasla po noči.

„Tu pogledi,“ reče Fran ter se ustavi. — „Kaj li naj pogledam?“ — „Pogledi tu pred sabo.“ — „Jaz vidim le vodnjak.“ — „To je res. Vidiš vodnjak, koji se ne rabi več; pa on je globok in ima še zmerom svoje tri metre vodé. Rouvenat je uže večkrat rekel, da ga bo dal zasuti, da se ne prigodi kaka nesreča. A zakaj naj bi se ne zgodila? Le poglej: škripec je zlomljen, verige ni več, kameni ob kraji so preperéli in krhki; le enkrat stopiš na-nje, in so v globini!“

Stari se hripavo zasméje ter prikima. „Aha, umejem, umejem!“ zasiče. — „Kako često se usede Rouvenat pozno zvečer sim-le na kraj ter kadi svojo pipo tabaka! Ako ga torej najdejo necega dné tu dole razbitega ali vtopljenega, potem je krhki kraj tega kriv. Ne-li?“ — „Hehehe! Ti si zvita glavica, dečko moj! Delaš mi vso čast!“ — „Jaz ljubim in sovražim,“ dé Fran zamolklo. — „Jaz pa sovražim in hočem obogateti!“ zamrmra stari.

Rouvenat je bil obsojen!

(Dalje prihodnjič.)

obč. zastopa, da se imajo vse kože odpraviti, se ve da je v tej zadevi spregovoril deželni odbor goriški besedo in kratko malo izjavil, da občinski zastop bolški niti pravice nima take sklepe napravljati in da se paša koz samo omeji, kar se je itak zgodilo. Mnogo je bilo tudi govorjenja o preceno prodanih drveh, katera je g. Jonko baje na račun občine vzel, ko je iste uže prej neki bolški srenjčan posekal in bi bila zapadla, da ni župan rekel, da ista na račun občine vzame. Tudi 15 gld. na spomin cesarskega bivanja v Bolcu ni župan po misli pričó v pravem času razdelil, namreč isti dan obletnice cesarskega bivanja v Bolcu. To pa zagovornik dr. Suppan razjasni s tem, da je bil župan g. Jonko takrat pri deželnem zboru v Gorici, in če je tudi bil doma, uredil je občinsko opravo le podžupan in istega nalog bi bil, izpolniti to dolžnost. O kupovanji glasov za volitev v deželni zbor za g. Jonkote ve pričó povedati, da so se glasovi res kupovali, namreč ponujal denar istim, če bi šli g. Jonkote volit, a kdo je denar dal ne ve, da bi ga bil g. Jonko, ni slišal. Priča navede dolgo vrsto imen, katerim se je denar za volitev Jonkovo ponujal, podpisali i protest zoper volitev na c. kr. namestništvo v Trstu in na deželni zbor goriški, kateri se je pa po obeh instancah zavrgel in volitev potrdila.

Ob 1/2 8. uri zaključí predsednik sodišča sejo in naznani da se obravnava nadaljuje jutri 22. septembra ob 9. uri dopoludne.

(Dalje prihodnjič.)

— (Nj. c. in kr. visokost presvzvišeni gospod nadvojvoda Rainer) dospel je večeraj, vračajoč se od manévrov v Dalmaciji, v Ljubljano ob 10. uri 48 minut. Po prestanku štirih minut odpeljal se je dalje na Dunaj.

— (Potrjena knjiga.) Visoko ministerstvo za uk in bogočastje potrdilo je prof. Wiesthalerjeve „Latinske vadbe za prvi gimnazijski razred.“

— (Mestni odbor ljubljanski) ima danes zvečer ob 6. uri redno javno sejo.

— (Tukajšnji brzojavni urad) nameščen bode od jutri zjutraj naprej v Knafovih ulicah, I. nadstropje.

— (Knezoškofijskim tajnikom) imenovan je, kakor poroča „Slov“, g. dr. Josip Lesar, duhovni pomočnik v Višnji Gori.

— (Ljubljanska ljudska kuhinja.) Odbor ljudske kuhinje izvolil je načelnikom gosp. Avgusta Dreiseja, tovarnarja lončenine v Ljubljani. — Gosp. Ignacij Traun daroval je ljudski kuhinji 10 gld.

— (Izpred porotne sodnije.) V soboto pri prvi obravnavi bil je zatožen 16letni krojač Fran Tomc iz Kranja zaradi spolskega posilstva, a bil je oproščen.

— Pri drugi obravnavi zatožen je bil kmetski fant Jože Vidmar iz Vrda pri Vrhniki zaradi težke telesne poškodbe. Dne 1. februarja t. l. je namreč pri pretepu udaril Frana Mrlaka tako hudo na oko, da je ta oslepel. Po izpovedbah pričó pa se je izkazalo, da zatoženec pri pretepu niti navzočen ni bil, zato je bil zatoženec oproščen.

— (Za deželni zbor goriški) vrše se dopolnilne volitve prihodnji mesec, in sicer poslanca v veleposestvu dne 17. oktobra in poslanca trgovinske in obrtne zbornice dne 15. oktobra.

— (Imenovanje.) Odvetnik dr. Alfred Pfeifer, je imenovan finančnim svetovalcem pri finančni prokuraturi v Trstu.

— (Desetkeberska družba v Trstu) je poslala „Narodnemu Domu“ v Ljubljano: Za mesec avgust 7 gld., za mesec september 7 gld. 10 kr., o „Sokolovem“ izletu na Brežini se je nabralo 8 gld., vsega vkup 22 gld. 10 kr.

Od ustanovnega odbora „Družbe sv. Cirila in Metoda“ došel nam je naslednji dopis:

Slovenci!

Letos praznujejo vsi slovanski rodovi tisočletnico slovanskega blagovestnika sv. Metoda. Pred tisoč leti spoznala sta sv. brata Ciril in Metod, da se le z materinim jezikom dá vcepiti v srca živa ljubezen do Boga; le z materinim jezikom bistriti um in krepiti narodna zavest. Tisoč let dolgo slišali so Slovenci z javnega mesta samo še v cerkvi govoriti v slovenskem

jeziku, tako da jim je mogoče bilo ta jezik s svojo vero vred od roda do roda ohraniti. A tudi slovenstvu je napočila zarja boljših dni.

V naši dōbi širi se omika v vse narodne kroge. Šolstvo izrekoma pa je tisti vir, iz katerega zajemajo ljudstva občno izobraženje ter versko in narodno prepričanje, ako je osnovano na edino pravem temelji materinega jezika. Kdor ljudstvu zabranjuje njegov jezik v šole ter mu vsiljuje tujo besedo, dušv in njem s kruto roko najblažje čute do naroda in domovine. In žali Bog! ustanovilo se je med nami nemško društvo, katero pod krinko, da hoče otrokom svojega naroda preskrbeti pouk v materinem jeziku, ustanovlja šole po naših slovanskih krajih ter vabi vā-nje slovenske oloke, da jim cepi s tujim jezikom uže v mlada srca mržnjo do lastnega naroda.

Nasproti takemu, za nas Slovence pogubnemu delovanju čutili so vsi rodoljubi, da ne smemo križem rok držati in mirno gledati, kako se naša deca potuje, izneverja svojemu narodu in odgoja v mislih in nazorih katoličanstvu nasprotnega nemško-židovskega liberalizma. Vsled splošne želje je podpisani ustanovni odbor sklenil ustanoviti družbo sv. Cirila in Metoda za vse slovenske pokrajine ter predložil pravila vis. c. kr. notranjemu ministerstvu, katero jih je potrdilo.

Družbino delovanje prične se s tem, da se precej napravijo po pooblaščenih, ki jih postavi ustanovni odbor, podružnice, kolikor je za zdaj mogoče. Te bodo volile zastopnike za veliko družbino skupščino, katera izvoli pravilno družbino vodstvo.

Na delo torej, dragi Slovenci, za ohranitev svojega naroda in svojega jezika! Ne dajmo se motiti, če nam očitajo naši neprijatelji, da nas je malo in da se s slovenskim jezikom nikamor ne pride. Samo v Avstriji nas je sedemnajst milijonov Slovanov, da ne štejemo onih osemdeset milijonov, kateri živé onstran naših mej. Kdor pa zna korenito slovenski jezik, on se lahko, rekli bi igraje, navadi drugih slovanskih jezikov. Mnogo naših ljudi našlo je uže svojo srečo v trojedni kraljevini, zlasti pa je v Bosno in Ercegovino, priklopljenima zdaj naši Avstriji, odprta pot v prvi vrsti našim rojakom. Ne na Laškem, ne na Nemškem, kjer še domačinu prostora primanjkuje, marveč v slovanskih pokrajinah avstrijskih bodo iskali zaslužka in kruha tisti Slovenci, za katere v domovini ne bi posla bilo.

A prvi pomoček v to jim je slovenski jezik.

Čuvajmo torej svojo sv. vero in ž njo svoj jezik kot najimennitnejšo dedino svojih očetov, kot sredstvo prave narodne omike, kot ključ boljše bodočnosti in ne oddajajmo teh svojih svetinj, kakor Ezav svojega prvenstva, za skledico tujčeve leče. S tem namenom na delo!

Nebeška patrona pa, katera si je družba izbrala, sv. brata Ciril in Metod, ki sta sv. vero razširjajoč prva za slovenski jezik borila se in trpela, bodita naša pomočnika in izprošita našemu delu in prizadevanju Božjega blagoslova!

V Ljubljani 20. septembra 1885.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 22. septembra. Levica je razpadla; nemški klub broji 47 članov. Hohenwartovemu klubu pristopili so vsi slovenski poslanci, tudi Hren in Šuklje. Načelnik klubov je Hohenwart, namestnika Klaič in Giovanelli.

Dunaj, 22. septembra. (Poslanska zbornica.) Starostni predsednik Posselt otvori sejo. Štirje najmlajši člani izvolijo se za perovodje. Poslanci storijo obljubo; na to naznani starostni predsednik, da bode slovesno otvoril državni zbor cesar dne 26. t. m.

Dunaj, 22. septembra. „Polit. Correspondenz“ poroča iz Belgrada: Po dolgotrajnem minister-skem svetu pod kraljevim predsedstvom izdal se je ukaz, kateri zapoveduje mobilizacijo Skupščina skliče se 1. oktobra v Niš. Tiskovni zakon in pravica zborovanja se zača no odpravita.

Plovidivo, 22. septembra. Včeraj ob 10. uri dopoludne došel je sim v mesto bolgarski knez. Po slovesni zahvalni pesmi se je knez podal v „konak“ (stanovanje visokih državnih uradnikov), kjer je sprejel članove začasne vlade in višjo duhovščino.

Petrograd, 21. septembra. Listi označujejo proglašeno združenje vzhodne Rumelije in Bolgarije kot neizogibno posledico položaju na balkanskem poluotoku.

Bukarešt, 21. septembra. Naznanja se, da pridejo ruski prostovoljci v Bolgarijo.

Sredec, 21. septembra. Ker se je čul glas, da hoté prodreti Turki v deželo, napolnjuje se mesto Sredec z rezervisti in prostovoljci iz vseh stanov. Branitelji iz soteske Šipka zbirajo se tu ter ponujajo se knezu na razpolaganje. Vlada dobiva od vseh stranij telegrame, v katerih se ponujajo vsakovrstne žrtve, da se brani vzhodna Rumelija. — Vsled razglasa kneževnega pojó se po vseh cerkvah zahvalne pesni. Glavno mesto je okrašeno z zastavami. Zvečer priredila se je razsvitljava. Navdušenje je nezmerno.

Plovidivo (Filipopolj), 21. septembra. Vse balkanske soteske so v rokah bolgarskih vojakov. Pri Kaskovu je zbrano večje vojaško krdelo, da zabrani upad Turkov. Načelnik začasne vlade, Stransky, zaukazal je zapreti glavnega guvernerja Gavrila pašo in pred kratkim imenovanega vojnega poveljnika Borthwicka.

Rim, 21. septembra. V provinciji Palermu obolelo je včeraj 185 oseb, umrlo pa 123, v provinciji Parmi 6 obolele in 3 umrle, v provinciji Rovigo 2 oboleli in 1 umrla.

Atene, 21. septembra. Povodom pojava gledé obrambe helenskih pravic dejal je Delyanis, da upa, da vlasti ohranijo *status quo*; če bi se *status quo* v škodo helenizma motil, bode vlada slušala narod. Na ulicah velike demonstracije. Zmanjšanje vojne in vojne priprave se je odložilo.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 22. septembra.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	81.85
„ „ srebri	82.55
Zlata renta	109.20
5% avstr. renta	98.90
Delnice národne banke	865.—
Kreditne delnice	282.70
London 10 lir sterling	125.80
20 frankovec	9.96
Cekini c. kr.	5.90
100 drž. mark	61.75

Uradni glasnik

z dne 22. septembra.

Dražbe: V Krškem zemljišče Neže in Jos. Zorna iz Arta (75 gld.) dne 7. oktobra. — V Senožečah posestvo Jurija Stegov (1685 gld.) dne 21. oktobra. — V Vel. Lašičah posestvo Jan. Žitnika iz Rašice (1984 gld.) dne 3. oktobra.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm
21. septbr.	7. zjutraj	739.14	14.0	jzpd. sl.	megla	0.00
	2. pop.	738.14	22.4	svzh. sl.	jasno	
	9. zvečer	739.04	16.0	vzh. sl.	l. sv.	

Vožni red Rudolfove železnice, veljaven od 1. junija 1885. Ljubljana-Terbiž.

Postaje	Osobni vlaki			
	1. 2. 3. razred po noči	1. 2. 3. razred zjutraj	1. 2. 3. razred dopolud.	1. 2. 3. razred zvečer
Ljubljana, juž. želez. odh.	12.15	6.40	11.40	6.35
Ljubljana, Rud. želez. „	12.19	6.44	11.45	6.39
Vižmarje	12.29	6.53	11.55	6.48
Medvode	12.41	7.04	12.07	6.59
Loka	12.56	7.17	12.21	7.12
Kranj	1.12	7.31	12.38	7.26
Podnart-Kropa	1.30	7.48	12.56	7.43
Radovljica (m. p.)	1.49	8.05	1.14	8.—
Lesce-Bled	1.55	8.12	1.24	8.08
Javornik	2.16	8.29	1.46	8.25
Jesenice	2.27	8.39	1.57	8.33
Dovje	2.47	8.56	2.18	8.49
Kranjska Gora	3.16	9.21	2.48	9.11
Rateče-Bela Peč	3.31	9.37	3.03	9.24
Terbiž . . . . . prih.	3.48	9.55	3.20	9.38

Terbiž-Ljubljana.

	po noči	zjutraj	popol.	zvečer
Terbiž . . . . . odh.	12.36	7.28	1.10	6.20
Rateče-Bela Peč	1.01	7.44	1.30	6.39
Kranjska Gora	1.22	7.57	1.46	6.53
Dovje	1.55	8.22	2.19	7.19
Jesenice	2.23	8.41	2.43	7.41
Javornik	2.30	8.47	2.50	7.48
Lesce-Bled	2.56	9.06	3.15	8.13
Radovljica (m. p.)	3.03	9.12	3.22	8.21
Podnart-Kropa	3.27	9.29	3.44	8.44
Kranj	3.47	9.45	4.02	9.03
Loka	4.06	9.59	4.20	9.20
Medvode	4.21	10.12	4.34	9.34
Vižmarje	4.34	10.23	4.46	9.46
Ljubljana, Rud. žel. prih.	4.44	10.31	4.55	9.55
Ljubljana, juž. žel. „	4.50	10.35	5.—	10.—

Za prihodnje leto 1886.

V zalogi

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani

je izšla:

Slovenska

Pratika

za navadno leto 1886.

Cena eni Pratici 13 kr. — Razpečevalcem dajemo našo Pratico jako cenejše.

Knjigotržnica

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergova

Ljubljana

Kongresni trg štev. 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh na tukajšnjih in vnanjih učilnicah, posebno na c. kr. višji gimnaziji, c. kr. višji realki in tukajšnji c. kr. možki in ženski učiteljski vadnici, zasebnih, ljudskih in meščanskih šolah vpeljanih

šolskih knjig

v najnovjših izdajah, na pol ali trdo vezanih, po zelo nizkih cenah.

Zapisniki uvedenih učnih knjig oddajejo se brezplačno.

(137) 16-7